

ΜΟΡΦΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ Ι

Κατάλογος μουσικών παραδειγμάτων

Κανόνας

- A01-15. Johann Sebastian Bach, *Διάφοροι κανόνες επάνω στους πρώτους οκτώ φθόγγους του μπάσσου της προηγούμενης aria* [του θέματος των “Παραλλαγών Goldberg”], BWV 1087 (περί το 1745-1748)
- A16-20. Johann Sebastian Bach, *Μουσική προσφορά*, BWV 1079 (1747): [5] “Canones diversi super Thema Regium” [“Διάφοροι κανόνες επάνω στο βασιλικό θέμα”]
- A21-29. Johann Sebastian Bach, *Aria με [30] ποικίλες παραλλαγές (Klavierübung IV / “Παραλλαγές Goldberg”)*, BWV 988 (1741): παραλλαγές αρ. 3, 6, 9, 12, 15, 18, 21, 24 και 27
- A30. Johann Sebastian Bach, *Η τέχνη της φούγκας*, BWV 1080 (έως το 1742 / περί το 1745 / 1748-1749): “Canon per augmentationem in contrario motu” [“Κανόνας δια μεγεθύνσεως σε αντίθετη κίνηση”]

Φούγκα

- B01. Jan Pieterszoon Sweelinck, *Fantasia chromatica* (σε δώριο τρόπο), SwWV 258
- B02. Girolamo Frescobaldi, *Capriccio V sopra la Bassa Fiamenga* [πάνω στο “φλαμανδικό βάσιμο”· πρβλ. “Almande Bruynsmedelijn”], από την συλλογή *Il primo libro di capricci, fatti sopra diversi soggetti e arie in partitura* (1624), F 4.05
- B03. Johann Jakob Froberger, *Canzon II*, από την συλλογή *Libro secondo di toccate, fantasie, canzone, allemande, courante, sarabande, gigue et altre partite* (1649), FbWV 302
- B04. Johann Pachelbel, *Ricercar σε ντο-ελάσσονα*, P. 419
- B05. Dietrich Buxtehude, *Πρελούδιο σε σολ-ελάσσονα*, BuxWV 148
- B06. Johann Sebastian Bach, *Τοκκάτα σε φα-δίεση-ελάσσονα*, BWV 910 (περί το 1712)
- B07. Jean-Baptiste Lully, *Phaëton*, LWV 61 (1683): Εισαγωγή
- B08. Georg Friedrich Händel, *Hercules*, HWV 60 (1744): χορωδιακό “Jealousy, infernal pest” (B’ πράξη, 3η σκηνή)
- B09. Johann Sebastian Bach, *Φούγκα αρ. 16, σε σολ-ελάσσονα*, από την συλλογή *Το καλώς συγκερασμένο πληκτροφόρο – πρώτος τόμος* (1722), BWV 861/II
- B10. Johann Sebastian Bach, *Φούγκα αρ. 13, σε Φα-δίεση-μείζονα*, από την συλλογή *Το καλώς συγκερασμένο πληκτροφόρο – πρώτος τόμος* (1722), BWV 858/II
- B11. Johann Sebastian Bach, *Φούγκα αρ. 1, σε Ντο-μείζονα*, από την συλλογή *Το καλώς συγκερασμένο πληκτροφόρο – πρώτος τόμος* (1722), BWV 846/II
- B12. Johann Sebastian Bach, *Φούγκα αρ. 21, σε Σι-ύφεση-μείζονα*, από την συλλογή *Το καλώς συγκερασμένο πληκτροφόρο – πρώτος τόμος* (1722), BWV 866/II
- B13. Johann Sebastian Bach, *Φούγκα αρ. 6, σε ρε-ελάσσονα*, από την συλλογή *Το καλώς συγκερασμένο πληκτροφόρο – πρώτος τόμος* (1722), BWV 851/II
- B14. Johann Sebastian Bach, *Φούγκα αρ. 22, σε σι-ύφεση-ελάσσονα*, από την συλλογή *Το καλώς συγκερασμένο πληκτροφόρο – δεύτερος τόμος* (περί το 1740), BWV 891/II

- B15. Johann Sebastian Bach, *Φούγκα αρ. 20, σε λα-ελάσσονα*, από την συλλογή *Το καλώς συγκερασμένο πληκτροφόρο – πρώτος τόμος* (1722), BWV 865/II
- B16. Johann Sebastian Bach, *Φούγκα αρ. 14, σε φα-δίεση-ελάσσονα*, από την συλλογή *Το καλώς συγκερασμένο πληκτροφόρο – δεύτερος τόμος* (περί το 1740), BWV 883/II
- B17. Johann Sebastian Bach, *Τα κατά Ιωάννην Πάθη*, BWV 245 (7 Απριλίου 1724): χορωδιακό “Lasset uns den nicht zerteilen” (αρ. 27b)
- B18. Johann Sebastian Bach, *Πρελούδιο και φούγκα σε μι-ελάσσονα*, για όργανο, BWV 548 (1727-1731)
- B19. Johann Sebastian Bach, *Τοκκάτα και φούγκα σε Φα-μείζονα*, για όργανο, BWV 540 (μετά το 1712 και έως το 1731, αντίστοιχα)
- B20. Johann Sebastian Bach, *Πρελούδιο και φούγκα σε σι-ελάσσονα*, για όργανο, BWV 544 (1727-1731)
- B21. Johann Sebastian Bach, *Η τέχνη της φούγκας*, BWV 1080 (έως το 1742 / περί το 1745 / 1748-1749): “Contrapunctus 7 (a 4, per augmentationem et diminutionem)” [“Αντίστιξη για 4 φωνές, δια μεγεθύνσεως και σμικρύνσεως”]
- B22. Johann Sebastian Bach, *Η τέχνη της φούγκας*, BWV 1080 (έως το 1742 / περί το 1745 / 1748-1749): “Contrapunctus 11 (a 4)”
- B23. Johann Sebastian Bach, *Η τέχνη της φούγκας*, BWV 1080 (έως το 1742 / περί το 1745 / 1748-1749): “Contrapunctus inversus 13, I & II (a 3)” [“Αντίστιξη ανεστραμμένη”]
- B24. Joseph Haydn, *Κουαρτέττο εγχόρδων σε Ντο-μείζονα*, opus 20 αρ. 2 / Hob. III: 32 (1772): IV. Fuga a 4tro soggetti: Allegro
- B25. Wolfgang Amadeus Mozart, *Requiem, σε ρε-ελάσσονα*, KV 626 (1791): II. Kyrie
- B26. Ludwig van Beethoven, *Σονάτα για πιάνο αρ. 29 (“Große Sonate für das Hammerklavier”), σε Σι-ύφεση-μείζονα*, opus 106 (1817-1818): IV. Introduzione: Largo – Fuga: Allegro risoluto
- B27. Felix Mendelssohn-Bartholdy, *Πρελούδιο και φούγκα αρ. 1, σε μι-ελάσσονα*, MWV U 116 & 66 (1835-1836 και 1827, αντίστοιχα), από την συλλογή *6 πρελούδια και φούγκες για πιάνο*, opus 35 (1837)
- B28. Paul Hindemith, *Ludus tonalis* (1942): Fuga tertia in F
- B29. Ντμίτρι Σοστακόβιτς, *Πρελούδιο και φούγκα αρ. 24, σε ρε-ελάσσονα*, από την συλλογή *24 πρελούδια και φούγκες, για πιάνο*, opus 87 (1950-1951)

Χορικό πρελούδιο

- Γ01. Johann Sebastian Bach, *Vater unser im Himmelreich*, χορικό πρελούδιο από την συλλογή *Orgelbüchlein [Μικρό βιβλίο για όργανο]* (1713-1715), BWV 636
- Γ02. Johann Pachelbel, *Vater unser im Himmelreich*, χορικό πρελούδιο από την συλλογή *Erster Theil etlicher Choräle ή Acht Choräle zum Präambulieren [Πρώτο μέρος μερικών χορικών ή Οκτώ χορικά για εκτέλεση εν είδει πρελουδίου]* (1693), P. 48
- Γ03. Johann Pachelbel, *Vater unser im Himmelreich*, χορικό πρελούδιο για όργανο [“συνδυαστικού τύπου”], P. 475
- Γ04. Johann Sebastian Bach, *Vater unser im Himmelreich*, χορικό πρελούδιο από την συλλογή *Klavierübung III [Ασκήσεις για πληκτροφόρο, 3ο μέρος]* (1739), BWV 682
- Γ05. Johann Sebastian Bach, *Nun komm, der Heiden Heiland*, καντάτα για την 1η Κυριακή εκ των τεσσάρων προ των Χριστουγέννων [Advent], BWV 62 (3 Δεκεμβρίου 1724): I. Χορικό (“Nun komm, der Heiden Heiland”) για χορωδία και ορχήστρα

- Γ06. Johann Sebastian Bach, *Nun komm, der Heiden Heiland*, χορικό πρελούδιο από την συλλογή [18] *Χορικά της Λειψίας*, για όργανο (έως το 1723 / περί το 1735-1745), BWV 659
- Γ07. Johann Sebastian Bach, *Wer da gläubet und getauft wird*, καντάτα για την εορτή της Αναλήψεως του Κυρίου [Christi Himmelfahrt], BWV 37 (18 Μαΐου 1724): III. Χορικό (“Herr Gott Vater, mein starker Held”) για σοπράνο, άλτο και συνεχές βάσιμο [βασισμένο στο χορικό μέλος “Wie schön leuchtet der Morgenstern”]
- Γ08. Dietrich Buxtehude, *Wie schön leuchtet der Morgenstern*, χορική φαντασία για όργανο, BuxWV 223
- Γ09. Johann Sebastian Bach, *Sehet, wir gehn hinauf gen Jerusalem*, καντάτα για την Κυριακή της Τυροφάγου [Quinquagesima ή “Estomihi”], BWV 159 (27 Φεβρουαρίου 1729): II. Ντουέττο / άρια με χορικό (“Ich folge dir nach / Ich will hier bei dir stehen”) για άλτο, σοπράνο και συνεχές βάσιμο [χορικό: “Befiehl du deine Wege” / “Herzlich tut mich verlangen”]
- Γ10. Johannes Brahms, *Herzlich tut mich verlangen*, από την συλλογή *11 χορικά πρελούδια*, για όργανο, opus 122 αρ. 9 (1896)
- Γ11. Johann Sebastian Bach, *Aus tiefer Not schrei ich zu dir*, χορικό πρελούδιο από την συλλογή *Klavierübung III [Ασκήσεις για πληκτροφόρο, 3ο μέρος]* (1739), BWV 686
- Γ12. Felix Mendelssohn-Bartholdy, *Σονάτα αρ. 3, σε Λα-μείζονα*, MWV W 58 (1844), από τις *6 σονάτες για όργανο*, opus 65 (1845): I. Con moto maestoso [εμπεριέχει ως cantus firmus το χορικό μέλος “Aus tiefer Not schrei ich zu dir”]

Παραλλαγές

- Δ01. Jan Pieterszoon Sweelinck, *Mein junges Leben hat ein End'* [6 παραλλαγές επάνω στο λαϊκό τραγούδι “Η νεαρή (σύντομη) ζωή μου έχει ένα τέλος”], SwWV 324
- Δ02. Claudio Monteverdi, *L'incoronazione di Poppea [Η στέψη της Ποππαίας]*, SV 308 (1642): τελικό ντουέττο Ποππαίας και Νέρωνος, “Pur ti miro, pur ti godò”
- Δ03. Henry Purcell, *Dido and Aeneas [Διδώ και Αινείας]*, Z. 626 (1688): θρήνος της Διδούς, “When I am laid in earth”
- Δ04. Georg Böhm, *Wer nur den lieben Gott läßt walten*, χορική παρτίτα
- Δ05. Johann Pachelbel, *Hexachordum Apollinis [Το εξάχορδο του Απόλλωνος]* (1699): “Aria sexta (Aria Sebaldina)” [Εκτη aria με 8 παραλλαγές, “της εκκλησίας του Αγ. Sebaldus της Νυρεμβέργης”], P. 198
- Δ06. Arcangelo Corelli, *La follia [“Η τρέλα”]*, σε ρε-ελάσσονα, από την συλλογή *Sonate, preludii, allemande, correnti, gighe, sarabande, gavotte, e follia, a violino solo e violone o cimbalò*, opus 5 αρ. 12 (1700)
- Δ07. Dietrich Buxtehude, *Ciaccona σε μι-ελάσσονα*, BuxWV 160
- Δ08. Johann Sebastian Bach, *Πασσακάλια και φούγκα σε ντο-ελάσσονα*, BWV 582 (περί το 1708-1712;)
- Δ09. Johann Sebastian Bach, *Aria με [30] ποικίλες παραλλαγές (Klavierübung IV / “Παραλλαγές Goldberg”)*, BWV 988 (1741): aria (θέμα) και παραλλαγές αρ. 7, 14, 16, 22, 25, 28-30
- Δ10. Georg Friedrich Händel, *Σουΐτα αρ. 5, σε Μι-μείζονα*, για πληκτροφόρο, HWV 430 (έως το 1720): IV. Air με 5 παραλλαγές (“The harmonious blacksmith”)

- Δ11. Joseph Haydn, *Κουαρτέττο εγχόρδων σε Ντο-μείζονα*, opus 76 αρ. 3 / Hob. III: 77 (1797): II. Poco adagio [παραλλαγές επάνω στον ύμνο “Gott erhalte Franz, den Kaiser”]
- Δ12. Joseph Haydn, *Τρίο με πληκτροφόρο σε ντο-ελάσσονα*, Hob. XV: 13 (1789): I. Andante
- Δ13. Wolfgang Amadeus Mozart, *12 παραλλαγές σε Ντο-μείζονα πάνω στο γαλλικό τραγούδι “Ah, vous dirai-je, maman”*, για πληκτροφόρο, KV 265 / 300e (1781-1782)
- Δ14. Ludwig van Beethoven, *33 παραλλαγές σε Ντο-μείζονα πάνω σε ένα βαλς του A. Diabelli*, για πιάνο, opus 120 (1819-1823): θέμα και παραλλαγές αρ. 4-5, 9-10, 13-15, 20-24, 28-33
- Δ15. Ludwig van Beethoven, *Κουαρτέττο εγχόρδων σε Μι-ύφεση-μείζονα*, opus 127 (1824-1825): II. Adagio, ma non troppo e molto cantabile
- Δ16. Felix Mendelssohn-Bartholdy, *Variations sérieuses*, σε ρε-ελάσσονα, για πιάνο, opus 54 / MWV U 156 (1841)
- Δ17. Johannes Brahms, *Παραλλαγές επάνω σε ένα θέμα του Joseph Haydn*, σε Σι-ύφεση-μείζονα, για ορχήστρα, opus 56a, ή για δύο πιάνο, opus 56b (1873)
- Δ18. Franz Liszt, *Totentanz, παράφραση πάνω στο “Dies irae”*, για πιάνο και ορχήστρα, S. 126.2 / LW H 8, ή για δύο πιάνο, S. 652 / LW C 24 (1847-1853 / 1859-1865)
- Δ19. Νίκος Σκαλκώτας, *32 κομμάτια για πιάνο* (1940): XV. Passacaglia

Μορφές μενουέττου / scherzo

- E01. Joseph Haydn, *Divertimento για πληκτροφόρο, 2 βιολιά και μπάσσο, σε Ντο-μείζονα*, Hob. XIV: 3 (έως το 1767): II. Menuetto & Trio
- E02. Joseph Haydn, *Σονάτα για πληκτροφόρο σε Ρε-μείζονα*, Hob. XVI: 4 (περί το 1765): II. Menuet & Trio
- E03. Joseph Haydn, *Σονάτα για πληκτροφόρο σε Λα-μείζονα*, Hob. XVI: 5 (περί το 1750-1755): II. Menuet & Trio
- E04. Joseph Haydn, *Σονάτα για πληκτροφόρο σε Φα-μείζονα*, Hob. XVI: 9 (έως το 1760): II. Menuet & Trio
- E05. Joseph Haydn, *Συμφωνία σε μι-ελάσσονα*, Hob. I: 44 (έως το 1772): II. Menuetto: Allegretto & Trio
- E06. Joseph Haydn, *Κουαρτέττο εγχόρδων σε Ντο-μείζονα*, opus 20 αρ. 2 / Hob. III: 32 (1772): III. Menuet: Allegretto & Trio
- E07. Wolfgang Amadeus Mozart, *Divertimento σε Ρε-μείζονα*, για δύο κόρνα και έγχορδα, KV 334 / 320b (1779-1780): V. Menuetto – Trio I – Trio II
- E08. Wolfgang Amadeus Mozart, *Τρίο για πληκτροφόρο, κλαρινέτο και βιόλα, σε Μι-ύφεση-μείζονα*, KV 498 (1786): II. Menuetto & Trio
- E09. Wolfgang Amadeus Mozart, *Συμφωνία σε σολ-ελάσσονα*, KV 550 (1788): III. Menuetto: Allegretto & Trio
- E10. Ludwig van Beethoven, *Τρίο με πιάνο αρ. 2, σε Σολ-μείζονα*, opus 1 αρ. 2 (1794-1795): III. Scherzo: Allegro & Trio
- E11. Ludwig van Beethoven, *Συμφωνία αρ. 7, σε Λα-μείζονα*, opus 92 (1811-1812): III. Presto – Assai meno presto
- E12. Robert Schumann, *Κουβίντέττο με πιάνο σε Μι-ύφεση-μείζονα*, opus 44 (1842): III. Scherzo: Molto vivace – Trio I – Trio II
- E13. Johannes Brahms, *Ραψωδία για πιάνο σε σι-ελάσσονα*, opus 79 αρ. 1 (1879)

Παρατακτικές μορφές (τριμερής μορφή, σπειροειδής μορφή, ρόντο και ροντώ)

- Z01. Ludwig van Beethoven, *Σονάτα για πιάνο αρ. 15, σε Ρε-μείζονα*, opus 28 (1801): II. Andante
- Z02. Joseph Haydn, *Σονάτα για πληκτροφόρο και βιολί σε Σολ-μείζονα*, Hob. XV: 32 (1794): I. Andante
- Z03. Joseph Haydn, *Κουαρτέτο εγχόρδων σε ρε-ελάσσονα*, opus 103 / Hob. III: 83 (έως το 1803): II. Andante grazioso
- Z04. Franz Schubert, *Σονάτα για πιάνο σε Λα-μείζονα*, D 959 (1828): II. Andantino
- Z05. Wolfgang Amadeus Mozart, *Κοντσέρτο για κλαρινέτο σε Λα-μείζονα*, KV 622 (1791): II. Adagio
- Z06. Franz Liszt, *Μπαγκατέλλα χωρίς τονικότητα, για πιάνο*, S. 216a / LW A 338 (1885)
- Z07. Wolfgang Amadeus Mozart, *Κοντσέρτο για πληκτροφόρο σε ρε-ελάσσονα*, KV 466 (1785): II. Romance
- Z08. Joseph Haydn, *Σονάτα για πληκτροφόρο σε Σολ-μείζονα*, Hob. XVI: 39 (έως το 1780): I. Allegro con brio
- Z09. Ludwig van Beethoven, *Τρίο με πιάνο αρ. 1, σε Μι-ύφεση-μείζονα*, opus 1 αρ. 1 (1792-1795): II. Adagio cantabile
- Z10. Joseph Haydn, *Συμφωνία σε Ρε-μείζονα*, Hob. I: 101 (1793-1794): IV. Finale: Vivace
- Z11. Wolfgang Amadeus Mozart, *Σονάτα για πληκτροφόρο και βιολί σε Μι-ύφεση-μείζονα*, KV 481 (1785): II. Adagio
- Z12. Franz Schubert, *Σονάτα για πιάνο σε ντο-ελάσσονα*, D 958 (1828): II. Adagio
- Z13. François Couperin, “Les moissonneurs” [“Οι θεριστές”], ροντώ σε Σι-ύφεση-μείζονα, από την συλλογή *Second livre de pièces de clavecin* (1716-1717) / *Sixième ordre*, σε Σι-ύφεση-μείζονα, I
- Z14. François Couperin, “L’épineuse” [“Η ακανθώδης”], ροντώ σε φα-δίεση-ελάσσονα, από την συλλογή *Quatrième livre de pièces de clavecin* (1730) / *Vingt-sixième ordre*, σε φα-δίεση-ελάσσονα, IV
- Z15. Jean-Philippe Rameau, “Tambourin”, σε μι-ελάσσονα, από την συλλογή *Pièces de clavecin* (1724)
- Z16. Johann Sebastian Bach, *Παρτίτα αρ. 3 για σόλο βιολί, σε Μι-μείζονα*, BWV 1006 (1720): III. Gavotte en rondeau
- Z17. Christoph Willibald Gluck, *Orfeo ed Euridice*, Wq. 30 (1762): άρια του Ορφέα, “Che farò senza Euridice?” (Γ’ πράξη)
- Z18. Wolfgang Amadeus Mozart, *Τρίο με πληκτροφόρο σε Σολ-μείζονα*, KV 564 (1788): III. Allegretto

Διμερής μορφή σουΐτας

- H01-04. Johann Jakob Froberger, *Σουΐτα [αρ. 19] σε ντο-ελάσσονα*, FbWV 619: I. Allemande, II. Gigue, III. Courante, IV. Sarabande
- H05-08. Arcangelo Corelli, *Τρίο-σονάτα αρ. 1, σε Ρε-μείζονα*, από την συλλογή *Sonate da camera a tre*, opus 2 (1685): I. Preludio, II. Allemanda, III. Corrente, IV. Gavotta*
- H09-19. François Couperin, *Second ordre*, σε ρε-ελάσσονα / Ρε-μείζονα, από την συλλογή *Premier livre de pièces de clavecin* (1713): I. Allemande “La laborieuse” [“Η φιλόπονη”], II. Premiere courante, III. Seconde courante, IV. Sarabande “La prude”

- [“Η σεμνότυφη”], V. “L’Antonine”* [“Η Αντωνίνα”], VI. Gavotte,* VII. Menuet,* VIII. “Les Canaries” & “Double des Canaries” [“Τα καναρίνια” & “Παραλλαγή των καναρινιών”], IX. Passepied,* X. Rigaudon,* XXIII. “Les papillons” [“Οι πεταλούδες”]
- H20-24. Johann Sebastian Bach, *Σουΐτα αρ. 3, σε σολ-ελάσσονα*, από την συλλογή *6 αγγλικές σουΐτες* (μάλλον έως το 1720), BWV 808: II. Allemande, III. Courante, IV. Sarabande, V. Gavotte I alternativement & Gavotte II ou la Musette,* VI. Gigue
- H25-30. Johann Sebastian Bach, *Παρτίτα αρ. 4, σε Ρε-μείζονα*, από την συλλογή *Clavier-Übung [I] bestehend in Präludien, Allemanden, Couranten, Sarabanden, Gigueen, Menuetten, und anderen Galanterien*, BWV 828 (1728): II. Allemande, III. Courante,** IV. Aria, V. Sarabande,** VI. Menuet,* VII. Gigue

* Μορφές μενουέττου (με ή χωρίς trio)

** Μορφές (διμερούς και τριμερούς) σονάτας